



Mälarmårdens Västra älg- och  
kronhjortsskötselområde  
staffan.bergakungen@gmail.com

## Beslut om fastställande av älgskötselplan

### Beslut

Länstyrelsen beslutar att fastställa bifogat älgskötselplan för Mälarmårdens västra älg- och kronhjortsskötselområde, 04-09-05-082-Ä, att gälla till och med utgången av jaktåret 2024.

### Beskrivning av ärendet

Mälarmårdens västra älg- och kronhjortsskötselområde har inkommit med ansökan om fastställande av älgskötselplan för perioden 2022 – 2024. Skötselplanen är framtagen efter samråd med berörda fastighetsägare och jakträttsinnehavare. Älgförvaltningsgrupp 2 har tillstyrkt skötselplanen.

### Motivering till beslutet

För ett älgskötselområde ska det finnas en skötselplan. Älgskötselplanen ska bidra till en adaptiv förvaltning och till att nå älgförvaltningsplanens mål. En älgskötselplan ska vara framtagen efter samråd med älgförvaltningsgruppen och sedan fastställas av länstyrelsen. För att fastställas ska planen alltid minst innehålla de kriterier som ställs i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2011:7).

En älgskötselplan omfattar en period om tre år om inte länstyrelsen beslutar annat.

Länstyrelsen bedömer att älgskötselplanen är framtagen i enlighet med Naturvårdsverkets krav. Planen kan därmed godkännas.

### Bestämmelser som beslutet grundas på

3 § jaktförordningen (1987:905).

27 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt efter älg och kronhjort (NSF 2011:7).

## Information

Företrädare för älgskötselområdet ska minst en gång om året göra en uppföljning av älgskötselplanen och vid behov vidta åtgärder och föreslå ändringar för länsstyrelsens fastställande. I god tid innan treårsperioden passerat ska en ny plan ha tagits fram. Om förvaltningsgruppen framför synpunkter på planens inriktning eller dess efterlevnad kan det bli nödvändigt med revidering. Vidare gäller att om det under planperioden visar sig att förändringar är nödvändiga för att nå målen, så ska planen revideras och ansökan om detta ska skickas till länsstyrelsen. Om skötselområdets areal förändras med mer än 10 % bör en ny skötselplan utarbetas. Länsstyrelsen påminner om att innebörden av detta beslut ska av skötselområdet meddelas de fastighetsägare och jakträttshavare som berörs av beslutet.

## Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

## Beslutande

Beslutet har fattats av vilthandläggare Jan-Erik Dalmo.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

## Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på [www.lansstyrelsen.se/dataskydd](http://www.lansstyrelsen.se/dataskydd).

## Kopia till

Älgförvaltningsgrupp 2

## Bilagor

1. Överklagandehänvisning Naturvårdsverket
2. Älgskötselplan

## Ni kan överklaga beslutet hos Naturvårdsverket

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos Naturvårdsverket.

### Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Södermanlands län antingen via e-post; [sodermanland@lansstyrelsen.se](mailto:sodermanland@lansstyrelsen.se), eller med post; Länsstyrelsen Södermanlands län, 611 86 Nyköping.

### Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det Naturvårdsverket som beslutar om tiden kan förlängas.

### Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

### Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

### Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, [sodermanland@lansstyrelsen.se](mailto:sodermanland@lansstyrelsen.se), eller via växeltelefonnummer 010-223 40 00. Ange diarienummer 2845-2022.

## Namn på älgskötselområdet

**MÄLARMÅRDENS VÄSTRA ÄLGSKÖTSELOMRÅDE**

Typ av plan

- Älgskötselplan (nytt älgskötselområde/ny period)
- Reviderad älgskötselplan (inom pågående period)
- Reviderad avskjutningsplan (inom pågående period)

Diarietföring av älgskötselplanen

- Nytt ärende (planen har inte lämnats tidigare)

- Till befintligt ärende. Diarie nr:

Version (datum)

**2022-04-06**

Länsstyrelsens reg.nummer

**04-09-05-082-Ä**

Älgskötselplan för perioden

**2022**

**till och med**

**2024**

Reviderad datum

**2022-04-06**

Revidering orsak

- Beslutad av Länsstyrelsen
- Ansökt areal (nytt/ändrat område)

Total areal ÄSO (ha)

**14 698**

Areal åkermark i ha

(Arealen används inte i beräkningar,  
beräkninga baseras på total areal)

Registrerande län

**Länsstyrelsen Södermanland**

ÄFO nummer

**ÄFO 2**

Fastställd av länsstyrelsen den

Länsstyrelsens noteringar och villkor för beslut om fastställande av planen:


## INNEHÅLL:

### 1. MÅLSÄTTNINGAR

- 1.1 Älgstammen
- 1.2 Skog och betesskador

### 2. NULÄGESBESKRIVNING

- 2.1 Uppgifter om älgstammen
- 2.2 Uppgifter om skogstillstånd och betesskador
- 2.3 Skador på gröda
- 2.4 Trafikolyckor med älg
- 2.5 Övrig dödlighet
- 2.6 Predation

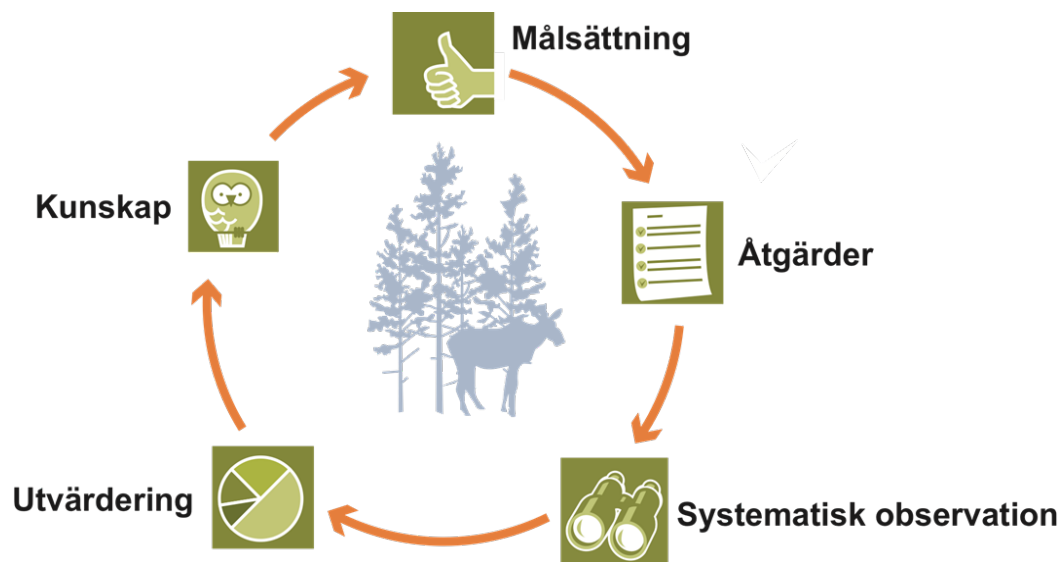
### 3. SAMMANFATTNING MÅLSÄTTNINGAR OCH NULÄGE

### 4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

- 4.1 Planerad avskjutning
- 4.2 Avskjutningsförslag licensområden
- 4.3 Planerade inventeringar

### 5. ÖVRIGT

- 5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom äso.
- 5.2 Bilagor



## 1. MÅLSÄTTNINGAR

### 1.1 Mål för älgstammens utveckling inom älgskötselområdet

Kvantitativ målsättning för treårsperioden

Antal de kommande 3 åren

Älgstammen ska

Med hänsyn till:

Öka	Oförändrad	Minska
<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Målet är att öka medelåldern på stammen, öka tjurandelen samt öka kalvvikterna

Kvantitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

	antal	antal/1000 ha	%
Tjur	31	2,1	32%
Ko	49	3,3	50%
Kalv	18	1,2	18%
Totalt	98	6,7	100%

Mål för vinterstam	2024
Vinterstam älg/ 1000 ha	6,5

efter jakt

Kvalitativ målsättning för treårsperioden (3-års medelvärden)

Andel tjur av vuxna:

40%

i älgobs

Antal kalvar per hondjur:

0,70

uttryckt som ett decimaltal enligt älgobs

Målsättning kalvandel i avskjutning:

100%

av totala avskjutningen

Slaktvikter kalv (kg)

60

i medelvikt för alla vägda kalvar från jaktstart

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Vi har sedan många år tillbaka försökt att få upp tjurandelen till minst 40% utan att lyckas, vi har sett hur kalvvikterna gått ner över tid och att andelen ko utan kalv i obsen är för hög. Vi vill med föreslagna åtgärder se till att medelåldern i stammen ökar, tjurandelen likaså för att komma till rätta med den situation vi har nu

### 1.2 Övergripande målsättningar för skogens utveckling inom ÄLGFÖRVALTNINGSOMRÅDET

Tallar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	5%	Ange i %
Granar	Maximal årsskada (vinterskada + sommarskada)	4%	Ange i %
Tallar	ANDEL oskadade av klövvilt vid 5 m	70%	Ange i %
Tallar	ANTAL oskadade av klövvilt vid 5 m	1550	Ange i stammar/hektar

## 2. NULÄGESBESKRIVNINGAR

### 2.1 Uppgifter om älgstammen inom älgskötselområdet

Uppgifter om älgstammen och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetssäkrade metoder.

#### 2.1.1 Den totala avskjutningen inom ÄSO på årsbasis

Bör avse de senaste tre årens avskjutning.

År	2019	2020	2021
Tjur	7	9	6
Hondjur	6	3	8
Kalv	20	20	16
Totalt	33	32	30
Totalt per 1000 ha	2,0	2,0	2,0
Areal (ha för respektive år)	16 505	15 965	14 698

Sammanställning av avskjutningen de senaste tre åren för uppföljning av kvalitetsmålen.

År	2019	2020	2021
Tjurandel avskj. (tjur/vuxna)	54%	75%	43%
Kalvandel avskj. (kalv/totalt)	61%	63%	53%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

#### 2.1.2 Älgobservationer (älgobs)

Minst de senaste fyra årens älgobs jämförs för att trenden i älgpopulationen ska kunna följas.

År	2018	2019	2020	2021	Medel
Antal obstimmar	4574	4796	4714	4648	4683
Observationer per mantimme	0,047	0,039	0,049	0,051	0,046
Antal kalvar per hondjur	0,730	0,590	0,653	0,546	0,63
Andel tjur av vuxna	31,5%	35,2%	34,0%	31,6%	33%

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

#### 2.1.3 Spillningsinventering

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antal provytor					676	
Antal dagar i inventeringsperiod					30	
Antal funna spillningshögar					103	
Spillningshögar per älg och dygn						
Antal högar per ruta (täthetsindex)					0,15	
Vinterstam i antal/1000 ha (max)					6,1	
Vinterstam i antal/1000 ha (min)						
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)						
Vinterstam i antal/1000 ha (medel)						

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

**2. NULÄGESBESKRIVNINGAR** forts.

**2.1.4 Kalvvikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning**

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda älgkalvar inom ÄSO från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal vägda kalvar	5	3	20	17	15
Slaktvikt kg septemberjakt (vägda)	0	0	0	0	0
Slaktvikt kg oktoberjakt (vägda)	58	48	47	55	41
Slaktvikt kg medel (vägda)	58	48	47	55	41

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

**2.1.5 Vuxna vikter - vikt utan huvud, hud, skankar och inälvor före skottrensning**

Medelslaktvikten för samtliga fällda och vägda vuxna älgar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal vägda kor	2	0	6	3	7
Slaktvikt kg (vägda) kor	162	0	148	148	133
Antal vägda tjurar	2	1	7	9	6
Slaktvikt kg (vägda) tjurar	162	187	124	135	145

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

**2.1.6 Medelålder**

Medelålder för samtliga fällda och tandsnittade vuxna älgar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal åldersbestämda kor					
Medelålder år (tandsnitt) kor	0	0	0	0	0
Antal åldersbestämda tjurar					
Medelålder år (tandsnitt) tjurar	0	0	0	0	0

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

**2.1.7 Reproduktion**

Antal utstötta ägg per hondjur från livmoderundersökningar inom äso från de senaste tre åren.

År	2017	2018	2019	2020	2021
Antal analyserade kor					
Ägg per hondjur (livmoderanalys)	0.0	0.0	0.0	0.0	0

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.

**2.1.8 Flyginventering**

År			
Tjur			
Ko			
Kalv			
Totalt			

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.



## 2.1.9 Bedömning av den nuvarande älgstammen inom älgskötselområdet

Antal de senaste 3 åren

Ökat	Oförändrad	Minskat
<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>

Älgstammen har

År

2017	2018	2019	2020	2021
				6,1

Vinterstam, älg/1000 ha

Beräknad sammansättning andel vid periodens start

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur	22	24%	1,5	31%
Ko/kviga	48	53%	3,2	
Kalv	20	23%	1,4	
Summa	90	100%	6,1	

Redogörelse av inventeringsunderlag för beräkning av älgstammens sammansättning i området.

Kvalitet de senaste 3 åren

Tjurandelen

Minskat	Oförändrad	Ökat
<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Medelåldern

Kalvikterna

Reproduktionen

## 2.1.10 Sammanställt beräkningsunderlag för analys i Älgfrode

Data till Älgfrode

Områdets areal i ha

14698

Målsättning

Antal älgar per 1000 ha

6,5

% tjur av vuxna

40%

Älgstammens egenskaper

Enligt älgöbs

% tjur av vuxna

Antal kalvar per vuxet hondjur

Enligt avskjutning

% tjurkalv av alla kalvar

Medel 4 år

Medel 3 år

Senaste år

33%

34%

32%

63%

60%

55%

52%

Avskjutning

Antal vuxna tjurar

6

Antal vuxna hondjur

8

Antal kalvar

16

Dödlighet utöver jakt

Antal vuxna tjurar per år

Antal vuxna hondjur per år

Antal kalvar per år \*

Rovdjur

Trafik

Övrigt

0,5

0,2

1,6

1,0

Älgstammens storlek

Antal älgar per 1000 ha

6,1

Bedömd eller beräknad sammansättning enligt Älgfrode antal vid periodens slut (utökad uppgift ej obligatorisk)

	Antal älgar	Beräknad fördelning	Antal älgar/1000 ha	% tjur av vuxna
Tjur	29	32%	2,0	37%
Ko/kviga	49	54%	3,3	
Kalv	12	13%	0,8	
Summa	90	100%	6,1	

**2. NULÄGESBESKRIVNINGAR** forts.

**2.2 Inventeringar av skogstillståndet inom älgskötselområdet**

Uppgifter om skogstillståndet och redovisning av inventeringar enligt föreslagna kvalitetsssäkrade metoder.

**2.2.1 Fodertillgång och skadeläge på skog enligt Skogsstyrelsens foderprognoser och Äbin inom ÄFOt**

Fodertillgång och prognos	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Areal ungskog	13 616	13 735	13 962	14 166	15 810	16 476	?

RASE (rönn, asp, sälg, ek), andel ytor med förekomst

Utveckling kommande 5 åren	Ökande	Oförändrad	Minskande
Areal tallfoder	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Ange resultat från tre senaste inventeringarna			Medel tre senaste inventeringarna
2019	2020	2021	
19%	19%	16%	18%

**Övriga uppgifter om skogstillståndet enligt Äbin**

Tallar	Årsskada Tall (vinterskador + sommarskador)
Tallar	Andel Tallstammar utan viltskador
Ståndortsanpassning	Andel mager mark förnygrad med tall
RASE	Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus
Granar	Årsskada Gran(vinterskador + sommarskador)

**2.2.2 Bedömt betetryck i avsaknad av Äbin eller som komplettering till Äbin**

För	Tolerabla	För omfattande	2020	2021	2022
Tall	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>			
Gran	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>			
RASE, välj alternativ i lista	<b>Omhändertats istället av:</b>		Välj i lista	Välj i lista	Välj i lista

**Bedömningen grundar sig på**

Kommentarer/ Redogörelse av olikheter inom området.


**2.3 Redovisning av skador på gröda**

	Tolerabla	För omfattande
Omfattning	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>

Redogörelse för typ av skador och var skadorna har förekommit.

För omfattande lokalt men i stora delar tolerabla.

--

**2. NULÄGESBESKRIVNINGAR** forts.

**2.4 Redovisning av rapporterade viltolyckor med älg**

Vilttrafikolyckorna med älg de senaste 3 åren

År	2019	2020	2021
Älgolyckor inom ÄSO, antal	0	0	0
Tjur, trafikdödad			
Hondjur, trafikdödad			
Kalv, trafikdödad			
Okänd, trafikdödad			
Summa trafikdödade älgar			

**2.5 Övrig dödlighet**

År	2019	2020	2021
Tjur			
Ko			1
Kalv			
Okänd			
Summa			1

**2.6 Redovisning av rovdjursförekomst och predationstryck**

Predation inom ÄSO

Vargrevir	% av reviret som berör ÄSO	Predation i reviret antal	Predation vuxen älg	Predation kalv	Revirets predation i ÄSOt	Predation/ 1000 ha
Ulva	33%	6	0	2	2	0,1
		Summa:	0	2	2	0,1

Björntäthet per 100 000 ha	Antal björnar inom ÄSO	Predation per vuxen björn	Predation vuxen älg	Predation kalv	Björnens predation i ÄSOt	Predation/ 1000 ha

S:a predation:	0	2	2	0,1
----------------	---	---	---	-----

Förutsättningar för ovanstående:

Vargpredationen bör beräknas till 100-140 älgar/revir. I beräkningen utgörs predationen av 82% kalv och 18% vuxna.

Björnpredationen bör beräknas till ca 7 älgar per vuxen björn. I beräkningen utgörs predationen av 93% kalv och 7% vuxna.

Andelen vuxen björn utgör 50% i beräkningen.

### 3. SAMMANFATTNING MÅL OCH NULÄGE

	Mål	Nuläge	Trend	Åtgärdsförslag
Vinterstam, älgar per 1000ha registrerad jaktareal	6,5	6,1	Minskande ▼	Kalvjakt under 3 år för att öka medelåldern på stam
Vinterstam, antal älgar totalt inom ÄSO	96	90	Välj i lista ▼	
Andel tjur av vuxna i älgobs	40%	34%	Oförändrad ▼	
Antal kalvar per hondjur i älgobs	0,70	0,60	Minskande ▼	
Kalvandel i avskjutning	100%	59%	Minskande ▼	
Slaktvikter kalv (kg)	60	48	Minskande ▼	
Färska skador tallar/produktionstammar, max	5%	18%	Välj i lista ▼	
Andel ytor med gynnsam konkurrensstatus			Välj i lista ▼	
Fodersituation enligt foderprognos			Välj i lista ▼	
Älgolyckor inom ÄSO, antal totalt			Välj i lista ▼	
Övrig dödlighet, antal älgar inom ÄSO		1	Välj i lista ▼	
Predation, antal älgar inom ÄSO		2	Välj i lista ▼	

### 4. HANDLINGSPLAN FRÅN NULÄGE TILL MÅLUPPFYLLNAD

#### 4.1 Avskjutning för älgskötselområdet

År	2022	2023	2024
Tjur	0	0	0
Hondjur	0	0	0
Kalv	23	24	27
Antal älgar totalt	23	24	27
Andel tjur av vuxna (%)			
Andel kalv av total avskjutning (%)	100%	100%	100%
Areal (ha för respektive år)	15 144	15 144	15 144
Totalt per 1000 ha	1,5	1,6	1,8

Avskjutning baseras på:

- Beräkningsmodell Älgfode (bifogas)  
 Annan beräkning/förslag (bifogas)

Motivering för avvikelser jämfört med beräkningsmodellens förslag

#### 4.2 Planerade inventeringar

År	2022	2023	2024
Äbin	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Spillningsinventering	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Flyginventering	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
Avskjutningsstatistik	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Älgobs	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Kalvikter	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>	<input checked="" type="checkbox"/>
Foderprognoser	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

Kommentarer

## 5. ÖVRIGT

### 5.1 Redogörelse för samråd och förankringsprocessen inom äso.

Denna älgskötselplan har utformats i samråd med berörda fastighetsägare och jakträttshavare.

[Redacted signature line]

Företrädare för älgskötselområdet

[Redacted signature line]

Namnförtydligande

Datum:

[Redacted date box]
[Redacted date box]

Älgskötselplanen tillstyrks av älgförvaltningsgruppen

Älgskötselplanen tillstyrks inte av älgförvaltningsgruppen

[Redacted signature line]

För älgförvaltningsgruppen

[Redacted signature line]

Namnförtydligande

[Redacted text area]

Motivering eller avvikande mening

### 5.2 Bilagor

[Redacted list area]